UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Si contra ius vel vtili. publi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

LEX I.

1 Libellus eſt duplex, alius cõuẽtionalis, alius ſupplicatorius.
2 Libellus, quando datur principi in actionibus annalibus, indu-
cit litis conteſtationem.

a **DUbium.** Non eſt[a]. Breuiter dicit totus tit. Libellus datus principi, ſi ad eum
eſt reſcriptum (reſponſum) interrumpit preſcriptionẽ,
ꝛ facit actiones tranſitorias in heredem in actionibus
pretorijs, ꝛ annalibus, hoc dicit. Opp. ꝛ videtur quod requiratur
executoris miſſio, vt l. cum notiſſimi. in princ. j. de preſcrip. xxx. ann.
1 Reſpon. debes ſcire, † quod duplex eſt libellus, quidã eſt conuen-
tionalis, de quo loquitur auth. offeratur. de lit. conteſt. ꝛ per illum
non inducitur interruptio preſcriptionis, niſi citatione ſecuta, vt l.
contraria dic vt ibi. Quidam eſt libellus ſupplicatorius, ꝛ per iſtũ
2 inducitur litis † conteſtatio, ſi offeratur principi tantum, ſecus ſi
alij iudici, ꝛ ad eũ princeps reſcribit, ꝛ intellige in actionibus pre-
torijs, ꝛ annalibus, vt dixi. ¶ Oppon. de l. vt perfectius. de anna.
excep. Sol. ſpeciale eſt in illis quatuor caſibus. Non habetis alia.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Dubium non eſt. Ad materiã huius legis vide quod
not. in c. ſignificauit. extra de reſcri.

---

a Vt lite pendente.[a] Rubr. XXIIII.

¶ Iſtam rubricam ſic apoſtillate, vt lite pendente, ſcilicet princi-
pali per lit. conteſt. vel poſt prouocationem, ſcilicet pendẽte cauſa
appellationis ibi, ante diffinitiuam ſententiam que non poteſt re-
tractari per appellationem. Et ex his apparet, quod quedam glo.
ſuper verbo prouocatione non bene dicit, ꝛ ſecundum hoc quod
ſequitur in rubrica, ante diffinitiuam ſententiam, nil adderet ad
precedens. Ita intelligit Azo in ſumma.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Pendente. Quando dicatur lis pẽdere, vltra hic no.
vide per gloſſ. in cap. ij. vt lite penden. per Angel. in rub. ſ. de in ius
voc. per glo. ibi poſitam, ꝛ vide que dixi in l. cum notiſſimi. j. de pre-
ſcript. xxx. anno. ꝛ vide in l. vbi ceptum. ff. de iudicijs.
P. PAV. P. ¶ Circa iſtam rub. quod lite pendente nihil debeat in-
nouari vide Ro. ponentem vnum ſingularem caſum ſing. ccccxcvj.
incip. accuſatus de crimine capitali.

LEX I.

LIcet poſtquam. Breuiter dicit, Sen-
tentia lata poſt ſupplicationem datam antequam princeps reſpondeat,
valet. h. d. Lex iſta duobus modis poteſt intelligi, vel
quod ſupplicatio erat data, quia petebat aliquod priuilegium, vt
puta ne aliquis poſſet eum coram aliquo iudice cõuenire, vel pe-
tebatur aliquod reſcriptum, ſcilicet iudex delegatus. ¶ Oppo. in
auth. vt diſſe. iudi. §. ſi vero, ꝛ de man. princi. §. ꝛ neque permittere.
Dicit glo. intelligo quod iſta ſupplicatio fuit porrecta, poſtquam
preſes fuerat requiſitus, denegabat facere iuſtitiam, alias iſta ſup-
plicatio non permitteretur. Ita dicit glo. j. in fi. ¶ Item iſte fi. glo.
non bene concordat cum princ. Nam quod in fi. dicitur, habet locũ
quando impetratur reſcriptũ ad obſeruantiam iuris cõmunis, ſed
hic in prin. loquitur quãdo impetratur priuilegiũ quod poteſt in-
diſtincte quãdocunqꝫ impetrari, vt dicam j. l. proxi. ꝛ ibi videbitis.

LEX II.

1 Supplicare ante lit. conteſt. ꝛ poſt quando quis poſſit.
2 Supplicare poſt ſententiam quando quis poſſit.
3 Priuilegium cõtra cauſam lite pẽdente qñ quis impetrare poſſit.
a **SUpplicare.** [a] Diuiditur in duas partes.
Prima loquitur quando ali-
quis ſupplicat lite pendẽte. Secunda quando poſt ſen-
b tentiam[b]. Secunda ibi, qui autem. Item prima ſubdi-
uiditur, quia primo ponit dictum, ſecundo exceptionem. ¶ Opp.
ꝛ videtur quod ante lit. conteſt. ſupplicare non liceat. in authen. vt
diſſe. iudic. §. ſi vero, ꝛ de mand. princi. §. ꝛ neque permittere. Solu.
Fateor, quod non licet ſupplicare pro delegando iudice, niſi iudex
ordinarius requiſitus denegẽt facere iuſtitiam. ¶ Oppo. ne quid
in loco pub. l. ij. §. merito. ꝛ §. ſi quis a principe. Sol. ibi impetraba-
tur aliud priuilegiũ ſuper eo quod cauſam non tangebat, ꝛ ſic po-
teſt indiſtincte impetrari. Oppo. in aut. in medio litis. §. ſuper hoc.
Sol. quod hic deficit ſuppletur per illam legem. Et ideo ad decla-
rationẽ totius materie diſtingue ſic. Aut quis vult impetrare ſu-
1 per aliqua cauſa reſcriptum, aut priuilegiũ. Primo caſu † aut ante
lit. conteſta. ꝛ non poteſt niſi ordinarius requiſitus deneget facere
iuſtitiam, vt in auth. vt diſſe. iud. §. ſi vero, ꝛ de man. princ. §. ꝛ neqꝫ
permittere. Aut poſt lit. cõteſt. ꝛ tunc licet ſupplicare de quatuor.
Primo vt ſibi fiat copia actorum. Secundo vt ſibi fiat copia pro-
nunciationis, vt hic. Tertio quod precipiatur iudici quod proce-
dat ſi erat negligens. Quarto, ꝙ alius aſſocietur ſi eſt ſuſpectus, vt
2 in auth. in medio litis. §. ſuper hoc. ¶ † Aut vult ſupplicare poſt
ſententiam, ꝛ tunc aut ſententia eſt appellatione ſuſpenſa, ꝛ tunc
idem ac ſi non eſſet iudicatũ arg. l. j. in fi. ff. ad Turpil. ꝛ ita loquitur
noſtra rubrica. Aut nõ erat appellatione ſuſpenſa, ſed tranſiuerat
in rem iudicatã, ꝛ nullo modo licet ſupplicare, vt hac l. in fi. ꝛ j. eo.
3 l. vlti. ¶ Si vero † vult impetrare priuilegiũ aliquod, ſi quidẽ vult
illud impetrare ſuper cauſa que agitat̃, nullo modo licet, vt in aut.
in medio litis. in prin. Si circa alia indiſtincte licet, vt ff. ne quid in
lo. publ. l. ij. §. merito. ꝛ §. ſi quis a principe. Nõ habetis hic alia, ꝛc.

ADDITIONES.

a ¶ Supplicare. Ad materiam iſtius legis quando ſuperuenit pri-
uilegium, vel ſtatutum, lite pendente quid operetur, vide Bal. in l.
tutor petitus. ff. de excuſ. tuto. Vide Ancha. in c. pen. de offic. lega.
in vj. Vide in c. fi. vt lit. pen. Et an ſi pendet coram arbitratore, de-
bet fieri mentio litis pendentis, vide do. pe. in conſi. cxlix. in fi.
b ALEX. ¶ Poſt ſententiam. Vide hic Bal. ꝛ dicit Bal. in l. pre-
ſcriptione. j. tit. j. quod in vanum impetratur quicquid contra ſen-
tentiam impetratur, que trãſiuit in rem iudicatam. Allegat Inn.
in c. lator. de re iudic. ¶ Adde ſecundum Paul. de Caſtr. mirabile
in fi. l. quod ille qui ſupplicat principi, vt retractetur ſententia que
trãſiuit in rem iudicatã incurrit infamiã, ꝛ ſic ſi producitur in teſtẽ
poterit obijci quod non eſt habilis, dicit etiã quod patitur aliam
penam, de qua in l. precedenti, ſed quod illud non vidit practicari,
ſed menti tenẽdum, quia facere poſſet honorem, quia pauci ſciunt.

Si contra ius, vel vtilitatem publicam. Rub. XXV.

¶ Continua vt in gloſſ. Iſte tit. habet quinque leges primas que
videntur ſibi inuicem contradicere, ideo primo legam omnes, po-
ſtea recitabo apparatum ſuper qualibet per ſe, ꝛc.

LEX I.

1 Reſcriptum valet, licet in precibus aliquid omittatur.
2 Cognitione alicuius cauſe mãdata, an videat̃ mandata diffinitio.
a **NOn idcirco.** [a] No. quod licet in precibus
1 † aliquid omittatur *, nihi-
* lominus valet reſcriptum. h. d. iſta lex. ¶ Opp. j. eo. l. ꝛ
ſi legibus. Solue vt dicam in l. proxi. ¶ Vltimo, hic vi-
detur eſſe caſus contra gl. que eſt ff. de procu. l. qui procuratorem,
que dicit, quod cui mandatur cognitio, non videtur mandata dif-
2 finitio. † hic videtur text. in contrarium. Breuiter intelligo hanc
legem, quod verba reſcripti fuerunt ſimpliciter prolata, vt puta
talem cauſam tibi committimus, nec reſtrinxit ſe ad cognitionem,
quia tunc procederet glo. Contrarium dixi in l. a diuo pio. §. j. ff. de
re iudic. ꝛ quod ſic debeat intelligi, videtur hic ſentire prima gloſſ.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Non idcirco. Vide not. per Bald. in l. preſcriptione
maxime. j. eodem.
* CLAVD. DE SEISS. ¶ Omittatur. Intellige tamen quod
non debet omitti aliquid quod redderet concedentem difficilio-
rem ad concedendum, alias non valeret, ſi opponeretur text.
eſt no. ꝛ ſing. in c. poſtulaſti. circa fi. ꝛ ibi Pan. de reſcrip. facit capi.
proponente. eo. ti. ꝛ c. ſi motu proprio. in verbo, modico. de preben.
in vj. ſequitur Alex. cõſil. cxiiij. inci. põderatis his que narratur. ꝛc.
facit quod vult Bal. in l. ſeq. ꝛ ꝙ ipſe vult in c. cum ordinẽ. de reſcr.

LEX II.

1 Priuilegium conceſſum per mendacium non valet.
2 Clauſula, ſi preces veritate nitantur, quando tacite intelligatur in
reſcripto, vt valeat.
3 Exceptio falſitatis ſi contra reſcriptum opponitur, que impediat
cognitionem.
4 Reſcriptum dolo impetratum quando valeat.
5 Reſcriptum impetratum per obreptionem, quando tribuat iuriſ-
dictionem.
6 Reſcriptum omnino falſum ex eo quod nunquam emanauit ex
cancellaria, quando tribuat iuriſdictionem.
7 Exceptio mendaciorum ſi contra reſcriptum opponatur quomo-
do ſuper tali exceptione procedetur.
8 Exceptio dilatoria, quando debeat probari, ante lit. conteſt.
10 Probatio facta quod aliquis locus ſit de iuriſdictione, cum non
ſit, non preiudicat iuriſdictioni iudicis cuius eſt locus.
11 Princeps ꝛ iudex poſſunt ignorare ius conſuetudinarium.
12 Ius non ſcriptũ debet allegari, ꝛ probari, ſecus eſt in iure ſcripto.
13 Statutum factum alibi, ſi allegatur vbi cauſa agitatur, debet in
cauſa produci.
14 Teſtis poteſt dicere falſum, tacendo id quod eſt.
a **PReſcriptione.** [a] Glo. legit hanc legem
quinqꝫ modis, vere ta-
men intelligendo non ſunt niſi duo modi principaliter,
licet vnus diuidatur in quatuor modos. Aſſumo pri-
mum modum legendi, ſecundum Placentinum, ꝛ ſecundum illum

breuiter intendit. Exceptio mendaciorum impedit iuriſdictionem
iudicis delegati, ſed debet de cauſa ſecundū veritatē cognoſci per
eum quē de iure cognitio cōpetit. h.d. ¶ Ad iſtam lec. op. s̄. eo. l. j.
Sol. Ibi omiſit aliquid leue, hic aliquid graue. ¶ Itē op. ꝙ ipſe-
met iudex delegatus debeat cognoſcere, vt ī. eo. l. ꝛ ſi nō cognitio.
Sol. quod ibi dicitur de omni negotio cognoſcatur, intelligo, ſcili-
cet per iudicē, ad quem ſpectat cognitio. Cōtra iſtud op. ꝙ de hac
lege, que dicit iudicē datū cognoſcere debere, ꝛc. Et ſic videtur ꝙ
ipſe iudex delegatus debeat cognoſcere. Huius timore hec lex va-
riatur quatuor modis. Primo modo, ꝙ iudex delegat⁹ cognoſcat
de veritate precū, ꝛ poteſt pronunciare ſe eſſe iudicē, vel non eſſe,
non ꝙ de negocio principali cognoſcat, ſi litere eſſent impetrate
per mendaciū. Iſta reſpōſio non videtur bona, per tex. qui dicit de
cauſa cōuenit ferre ſententiā, ꝛ ſic innuit quod de cauſa principali.
Alij dicūt, quod iudex delegatus, qui alias erat ordinarius illius
cauſe, bene cognoſcit, ex vi ordinarie iuriſdictionis, nō ex vi dele-
gatiōis. Iſta eſt diuinatio nec eſt veriſimile, quod ei qui alias erat
ordinarius delegaret cauſa. Tertio modo legitur, ꝙ partes con-
ſenſerunt in iſtū iudicē delegatū, ꝛ ſic magis ex vi prorogationis
cognoſcitur, quā ex vi reſcripti. Iſta lec. in ſe eſt vera, nā aliquando
reſcriptū eſt impetratū per mendaciū, ꝛ tribuit iuriſdictionē, ſi nō
opponatur, vt ī. dicā. ideo de partiū conſenſu poſſet procedi ꝛ pro-
nuntiari, verū, q2 diuinationē continet ſicuti precedēs, ideo alij di-
cunt quarto modo, ꝙ iudex ordinarius cognoſcit, non delegatus.
Hec ob: hic tex. qui dicit datū, q2 intelligo datū, ſcilicet a lege, non
datū, ſcilicet delegatū, ꝛ hec eſt lec. Pla. q2 iſta lec. facit violentiam
text. Ideo Azo ꝛ Io. legunt alio modo totū ecōuerſo. Et breuiter
dicit ſecundū eoſdē. Exceptio mendaciorū nō impedit iuriſdictio-
nem iudicis delegati. ſed debet de cauſa ſecūdū veritatē cognoſce-
re, ꝛ huic lect. cōcordat s̄. l. prox. ꝛ ī. eo. l. ꝛ ſi nō cognitio. ¶ Contra
iſtā lec. oppo. ī. eo. l. ꝛ ſi legib. vbi dicitur, ꝙ mēdax precator careat
penitus impetratis. Huius timore, alia gl. fi. huius l. iterū recapi-
tulat omnes iſtas opi. ideo omitto replicare. Dic ergo breuiter ꝙ
in l. ꝛ ſi legibus. loquitur in priuilegio impetrato, tunc indiſtincte
mēdax precator caret penitus impetratis. Ratio, q2 ille cauſe que
a fuerant allegate, fuerunt cauſe concedendi priuilegium, † ſed hic
loquitur in reſcripto, quod datur ad obſeruantiā iuris cōmunis,
in quo cauſe allegate non ſunt cauſe cōcedendi reſcriptum, vt di-
cam, infra in ſequentibus contrarijs. Gloſſa circa hoc non inſiſtit
vltra. ¶ Contra Azo. opp. fortiter, in quolibet reſcripto ineſt cō-
ditio tacita, ſi preces veritate nitantur, vt ī. tit. j. l. vniuerſa. ſi ergo
deficit iſta conditio que eſt de preſenti ergo reſcriptum eſt nullum
2 † vt ff. ſi cert. pet. l. cum ad preſens. Sol. reſcriptū ad obſeruantiam
iuris communis poteſt concedi altero de duob. modis. Uno mo-
do ſic. Expoſuit B. coram nobis. quod titius denegabat ſibi reſti-
tuere talem fundū, quem dictus. B. aſſerit ad ſe pertinere iure do-
minij, quare dictam cauſam inter eos tibi cōmiſimus terminandā.
b Iſto caſu licet aſſertū in ſit principi quod ille fundus pertinet[b] ad
B. iure dominij, tamen hic non fuit poſitum pro conſtanti, ſed fuit
poſitum. quia de hoc erat dubium, ideo cauſam princeps cōmiſit.
Cauſa ergo finalis eſt ſi de eo quod proponitur, lis eſt vel eſſe po-
teſt: ideo ſi dicatur illud eſſe mendacium, non impedit iudicis co-
gnitionem. Secundo modo poteſt cōcedi reſcriptum, vt dicat ſic.
Conqueſtus eſt Exor B. quod fundum ad eum pertinentem iure
dominij detinet, quare mandamus tibi, vt dictum fundum ei reſti-
tui facias. Iſte litere vnum cōtinent expreſſe, aliud tacite, expreſſe
quod fundum reſtitui faciat, ꝛ pro hoc videtur demandata execu-
tio. ī. eo. l. ꝛ ſi non cognitio. tacite cōtinet, vt videatur mandata co-
gnitio. Modo ad propoſitum quantum ad cognitionem, tunc in-
c eſt tacita conditio. ſi preces veritate nitantur[c]. Sed ſi eſt dubium,
quia dicatur reſcriptum per mendacium impetratum, tunc iudex
poteſt de cauſa cognoſcere ſecūdum veritatem, vt ibi. ꝛ d. l. ꝛ ſi co-
gnitio, quātum ad ſententiam, ꝛ executionē ineſt illa tacita condi-
tio, ſi preces veritate nitantur, niſi iudex reperiat ita eſſe, nō dabit
ſententiam pro impetrante, imo dabit ſententiam pro alia parte: ꝛ
d hoc eſt quod dicit, quod debet cognoſci. ¶ Item opp.[d] ad iſtā lec.
ff. de fal. l. ſi quis obrepſerit. vbi illud, quod aliquis impetrat per
obreptionē non valet. Sol. in eo quod impetrauit per cognitionē,
nō obrepſit principi, preterea ſufficit, quod de hoc erat dubiū. ſed
in eo quod impetraret etiam ſententiā ſecundū ſe ferri, in hoc bene
eſſet obreptio, ideo requiritur ꝙ cognoſcatur de veritate. ¶ Op.
de. l. ſi vero. §. ſubuētū. de fideicom. li. Sol. eo. modo quantū ad co-
gnitionem reſcriptum nō fuit impetratum per obreptionē. ¶ Ul-
3 terius. op. j. l. proxi. Sol. duob. † modis quandoqꝫ opponitur con-
tra reſcriptum ex falſitate ipſius reſcripti, vt quia dico, ꝙ illud re-
ſcriptū nunquā exiuit de cancellaria principis, ꝛ tunc impedit co-
gnitionem iudicis delegati, vt ī. l. proxi. Quandoqꝫ opponitur, ꝙ
reſcriptū eſt verum in ſe, ſed cauſe in eo inſerte ſunt falſe, tunc iu-
dex debet audire illas cauſas, nō vt per hoc impediatur cognitio,
ſed ad hoc vt ſententiā ferat ſecundum veritatē. Opp. illud, quod
eſt factū ex falſa cauſa, debet totaliter irritari, vt in ti. ff. ꝛ ī. de con-
dic. ſine cauſa. Reſpondeo eo. modo quo s̄. quo ad cognitionē non
fuit falſa cauſa, ſufficit enim ꝙ ſit dubiū de narratis. ¶ Item op.
extra de reſcri. c. ſuper literis, vbi dicitur quod reſcriptū impetra-
tum dolo, non valet. Hic dicitur contrariū in eo quod dicit mēda-
cium, quod preſupponit dolū. Item in eo ꝙ dicit mendaciū, vel fa-
ciendo fraudem. Huius timore dicit Petr. illa decretalis ſeruetur
in foro eorū, iſta lex in noſtro. Certe domini, illa decretalis fuit re-
cte facta ad ſoluendum cōtrarietatem iſtarum legum, ideo non eſt
aliud, imo idem. Puto ergo dicendum ſic. Quandoqꝫ reſcriptum
mandat alicui cognitionē cauſe, tunc quia narrando principi pre-
ſupponit hoc eſſe dubiū, non poteſt dici cōmiſſus dolus, licet verū
non dixerit, vel falſum ſuggeſſerit, q2 ſemper hoc eſſe dubium pre-
e ſupponit. Ita loquitur hec lex, ꝛ s̄. l. prox.[e] Si vero non mandatur
cognitio ſpecialiter, ſed mādatur executio ſecundū formam quam
s̄. dixi, tūc procedit diſtinctio illius decretalis. Aut hoc fuit factū
4 per dolum, q2 hoc eſſe dubium nō proponebatur, ꝛ † non valet re-
ſcriptum, vt ī. l. proxi. Ita poſſet intelligi ī. eo. l. ꝛ ſi legib. ita loquit
c. ſuper literis. Sed ſi ſine dolo dixiſſet falſum hoc eſſe verum, tunc
valet reſcriptum, ꝛ procederet ſecundum veritatem. Ita loquitur
l. ꝛ ſi nō cognitio. ꝛ d. c. ſuper literis. ꝛc. ¶ Opp. quod quādo verū
f omittitur, indiſtincte reſcriptū non habeat effectū[f], vt s̄. tit. proxi.
per totū. Reſpondeo. iſta eſt veritas vt diſtinguamus ſic. Quan-
doqꝫ reſcriptū impetratur per dolum, ꝛ non valet vt s̄. dixi. Quan-
doqꝫ impetratur expreſſa falſitate, vel tacita veritate ſine dolo, ꝛ
tunc quādoqꝫ fuit expreſſum ſiue omiſſum aliquid, quo nō expreſ-
ſo, vel non omiſſo, nihilominus habuiſſet reſcriptū, ꝛ tūc reſcriptū
valet, ꝛ procedit ſecundū veritatē, vt hic, ꝛ s̄. l. prox. ꝛ ī. eo. l. ꝛ ſi non
cognitio. Exemplū, vbicunqꝫ omittitur aliquid de his que tangūt
merita ſeu veritatē negotij. Si vero illud, quod fuit expreſſum vel
omiſſum, erat tale, quo non expreſſo, vel nō omiſſo, reſcriptum non
habuiſſet, tunc reſcriptū non valet. Exemplum quando omittitur
aliquid, veluti litis pendentia, vel litis determinatio. Ita loquitur
s̄. tit. j. per totum, ꝛ iſtam diuiſionem ponit text. in d. c. ſuper literis.
5 ¶ Quero, vtrum reſcriptum impetratū per † obreptionem*, hoc
* eſt expreſſa falſitate, vel tacita veritate, tribuat iuriſdictionem[g].
g Pla. dicit quod ſic, ſcilicet ꝙ tribuat iuriſdictionē de hoc cogno-
ſcendi, an reſcriptū teneat vel non. Hoc etiā colligitur ex iſto text.
qui dicit, preſcriptione mendaciorū, ꝛc. dicit gl. ꝛ bene, preſcriptio-
* ne, id eſt exceptione, ergo iuriſdictionē tribuit * ipſo iure ſi nō op-
ponatur, ꝛ ſic poteſt cognoſcere vtrum reſcriptū fuerit impetratū
per obreptionē, vel non, ꝛ hoc etiam probatur in d. c. ſuper literis.
De hoc autē ponit multa Inno. in c. ceterū, ꝛ c. ad hec, ꝛ melius in
h c. cum dilecta. de reſcri. ¶ Quero vtrū reſcriptū omnino falſum[h],
quod nunquā emanauit de cancellaria principis, tribuat iuriſdi-
6 ctionem: † Doct. hic dicūt quod propter dubiū poteſt ipſe de hoc
cognoſcere, an litere ſint falſe, vel non, ſicut dicimus quod ſentētia
contra ſententiā non valet: verum eſt, niſi de hoc dubitetur vtrum
prima preceſſerit vt ff. que ſent. ſine app. reſcin. l. j. in prin. de trāſac.
l. poſt rem. Inn. de hoc in d. c. ſuper literis. multū dubitat, ꝛ multo-
rum opi. recitat. Breuiter mihi videtur quod ſi quidem reſcriptū
non habet manifeſtā falſitatē ipſe iudex, cui videtur dirigi, poteſt
de iſta falſitate cognoſcere, ꝛ pronunciare ſe eſſe, vel nō eſſe iudicē.
Ita intelligo. ī. l. prox. vbi coram eodē iudice poteſt opponi de fal-
ſitate. Ratio, quia illud reſcriptum licet ei no det iuriſdictionem,
tamē cōſtituit eū in quaſi poſſeſſione iuriſdictionis propter quod
habet iuſtam cognitionem, ꝛ pronunciationē, vt ī. de ſentē. l. ſi ar-
biter de teſt. l. j. de offi. preto. l. Barbarius. Si vero cōtineret mani-
feſtam falſitatē, tunc ipſe in quaſi poſſeſſione iuriſdictionis nō con-
ſtitueretur, nec poſſet pronūciare ſe eſſe iudicem, vel non. arg. ī. de
edi. diui Adriani tollendo, l. vlti. ¶ Quero, quando iſte exceptio-
7 nes mendaciorū opponuntur, que erit practica, nam videtur † ꝙ
de eis erit bis querendū, nam ante litis conteſtatio. contra reſcri-
ptum opponitur, quod cōtinet mendacia, vnde in iſta cognitione,
an ſit iudex, vel non, cognoſcetur de veritate precū, demū ſi poſtea
pronūciauit ſe eſſe iudicē, erit neceſſe quod iterum de veritate ne-
gotij cognoſcatur, quia probationes facte ante litis cōteſtationē
non fuerunt facte in principali negotio. Inn. videtur velle ꝙ ante
litis conteſt. cognoſcatur de veritate precum ſummarie, poſt litis
conteſtationē plenarie. Et hoc idem dicit in alio exemplo. Pone,
Florentinus hic conuenitur ratione delicti, vel contractus, ipſe ab
initio opponit exceptionē dicens, Domine, non eſtis meus iudex
quia non cōtraxi, vel deliqui in territorio veſtro. Ante litis conte-
ſtationem examinabitur ſummarie vtrū contraxerit vel nō in iſto
i territorio[i], poſt litis cōteſtationē examinabitur plene. Hoc idem
tenet Iac. Butr. Adducit ſimile, in actione ad exhibendū prepa-
ratoria cognoſcatur ſummatim de dominio, in rei vēdicatione co-
gnoſcetur plene. Idem ſi minor petit reſtitui ad allegationē omiſ-
ſam, nam antequam reſtituatur, cognoſcetur ſummatim, vtrum
ex illa omiſſione ſit leſus, alias non cōcederetur reſtitutio ſibi, vt l.
nam

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nam ⁊ poſtea.§.ſi minoꝛ.ff.de iureiur.Poſtea cum illa exceptio p-
poneretur in iudicio,in quo omiſerat,de cā cognoſcet plene. Ul-
tramontani.⁊ Pet.dicebant qꝺ illa exceptio debet reſeruari poſt
litis conteſtationem,ne de eodem bis cognoſcatur.Gul.de Cu.in
l.ij.ff.de in ius vocan.tangit iſtā queſtionem ⁊ ex dictis eius, licet
non faciat mētionem Cy.hic fecit vnam additionem,⁊ dicit Gul.
qꝺ iſta exceptio.ego non contraxi in territorio tuo,non debet ad-
mitti,qꝛ non poteſt probari.non enim ſequitur,cōtraxi alibi ergo
non contraxi in territorio tuo.Item ſi probarem abſentiam meā
potuiſſem contrahere exiſtens alibi in territorio per procurato-
rē vel potuiſſem contraxiſſe exiſtens alibi in territorio huius ciui
k tatis.vt l.contraxiſſe.de actio.⁊ obli.Mihi videtur [k] ꝙ debeamus
8 aduertere quando illud,qꝺ opponitur per modū declinatorie † iu
dicij,tangit negotium principale,vtrum debeat examinari ante li
tis conteſtationem vel poſt.Dico ſic.Aut ante litis conteſtatio-
nem,⁊ poſt veniret probandū ab eadem parte,⁊ tunc procedit di-
ctum domini Inn.⁊ Ja.Bu.qꝛ ante litis conteſtationem probat
ſummarie,poſt litis conteſtationem plene.vt in exēplis ſupra po
ſitis ſm Jaco.But.Quandoqꝫ ante litis conteſtationem,incum-
bit probatio vni poſt lit.conteſtatio.incumbit probatio alteri tūc
ego dico,ꝙ vtrunqꝫ perfecte examinabitur, vt in exemplo huius
legis.Nam ille qui opponit exceptionem mendaciorū,illaꝫ debet
l probare [l],qꝛ ipſe dicit hoc ad excludendū iudicium.Unde cū men
dacia ſint cauſa ſue intentionis, ergo ei incumbit onus proban-
di,vt l.ei qui.ff.de proba.ſed poſt litis conteſtationē actoꝛ dꝫ pro
bare veritatem,qꝛ illa aſſertio eſt cauſa ſue intentionis,ergo ei in-
cumbit onus probandi,vt l.qui accuſare.C.de edē.Sed ſi exceptio
mendaciorum eſſet ita negatiue concepta,ꝙ nullo modo probari
poſſet,tunc non admitteretur ad probandum eā.Ita loquitur di-
ctum Guli.ſi enim conuenitur hic Florentie ꝙ promiſit hic dare
centum,ipſe excipit ſe non promiſiſſe,certe cū non ſit coarctata lo
m co,vel tempore,iſta negatio non pōt probari [m] ante litis conteſta-
tionem,per eū cui incūbit onus probandi,niſi probetur per con-
feſſionem aduerſarij,aduerſarius iam poſuit contrarium ergo,⁊c.
Sed ſi queſtio iſta reuolueretur ſuper aliquo de coherentib.ipſi
promiſſioni,de qua agitur,tunc bñ poſſet examinari ante litis cō
9 teſtationem,cum poſt non veniret examinandus.Exemplū †, con
uenitur Florentinus hic qꝺ promiſit dare centum in caſtro Clu-
ſino comitatus Peruſij,opponit Florentinus quod caſtrū illud
nō eſt comitatus Peruſij,ſꝫ eſt comitatus Cortoni.Certe ipſe po
terit examinare hoc,⁊ pronunciare ſe eſſe iudicē,vel non eſſe,vt l.ſi
10 quis ex aliena.de iudicijs.An autem iſta probatio † preiudicet iu-
dici in cuius territorio dicebatur illud caſtrum.Inno.tract.in d.c.
ſuper literis.Breuiter,puto quod nō noceat,nec quo ad proprie-
tatem,quia res inter alios acta,⁊c. nec quo ad poſſeſſionem, quia
in iſtis iuribus incorporalibus non acquiritur quaſi poſſeſſio, niſi
n aduerſario ſciente [n] ⁊ patiente, vt l.pen.ff.de ſeruitu. ¶Bl.querit
qualiter fuit mēdacium in narratione iuris,cum princeps,qui ſcit
o omnia iura,non poſſit mētiri de iure [o]. Bl.ponit exemplum quod
fuit mentitum ei in iure cōſuetudinario quod probabiliter poteſt
ignorare,⁊ vide gl.quam no.⁊ tene menti perpetuo. ¶No.ex hac
11 gloſſa primo † quod ius conſuetudinariū poteſt princeps,⁊ etiam
quilibet iudex probabiliter ignorare, ⁊ de hoc habetis text.in c.j.
de conſtit.lib.vj.¶Secundo no.quod licet iura non debeant pro-
duci coram Judice,nec de eis fieri poſitiones,tamen hoc eſt verū
12 in iure ſcripto.ius † autem non ſcriptum debet probari.Uidebitis
infra de iuramento calumnie.l.ij.§.quod obſeruari,in glo.que tra-
13 ctat materiam poſitionum.¶Item dico,quod ſtatuta † que ſunt
alibi facientia ad cauſam que agitatur hic debēt produci in cauſa,
ſicut alia inſtrumenta priuata,quia Judex poteſt illa probabiliter
ignorare,ſicut hic videtis.Opoꝛtet quod principi allegetur,⁊ pro-
betur plene,vt dixi in l.omnes populi.¶Ultimo not.quod teſtis
poteſt dicere falſum non ſolum mentiendo,,hoc eſt dicendo quod
14 non eſt, ſed † etiam tacendo [p] id quod eſt,vt hic vides text.no.quē
p tene menti. Simile habes ſ.de epiſco.⁊ cle.l.preſbyteri.ff.de con-
trahend.empt.l.ea que.§.fin.quod not.⁊ tene menti.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶Preſcriptione. In hac l.dixi quod non ſolum inimi-
cus a teſtimonio repellitur.l.ſi quis teſtibus.C.de teſti.Sed etiam
ille,cum quo proxime eſt facta pax.⁊ vide Inn.in c.cum Joannes.
extra de re iudi.⁊ eundem Inn.in c.cum oporteat in gloſ.inimicus
vbi melius de accu.⁊ que dixi in l.poſt legatum.§.is vero.ff.de his
quibus vt indigni.Ex oppoſito de impugnatione priuilegij , vide
Spec.in titu.de inſtrumen.edi.§.nunc autem videndum de impu-
gnatione priuilegij,⁊c.
AND. BARB. ¶Circa materiam adde quod impetrans de-
bet probare vera eſſe omnia que narrat,vide do.Pet.in conſi.xxxj.
P. PAV. P. ¶Circa iſtam materiam ſubreptionis. Adde quod
opus eſt omnia ſpecialiter exprimere, que remouere poſſint prin-
cipem,vel concedentem a conceſſione,vel ipſum reddere difficilio-
rem,nec ſufficit ſub generalitate, ⁊ inuolucro verborū exprimere
vide ſing. Ro.conſ.cccxxvj.incip.in preſenti conſultatione,per to-
tum, ⁊ maxime circa ſi.dum loquitur de iuramento cōtrauenienteuc
contractui,⁊ a tali iuramento non petere habilitationē, ⁊ ſi petie-
rit,non vti, quia ad habilitationē quam petit,opus eſt omnia iſta
punctualiter exprimere.Uide ibi,⁊ illud cōſilium ſequitur,⁊ com-
mendat Feli.in c.conſtitutus,in prin.in ver.limita quadrupliciter,
extra de reſcri.vbi amplius dico.⁊ vide omnino Ro.conſ.ſeq.illud
de quo ſupra. Itē pro limitatione,⁊ declaratione regule,que ſem-
per allegatur quod taciturnitas eorum quibus expreſſe princeps
non ita conceſſiſſet faciliter,vitiet,vide Fel.in c.poſtulaſti.extra de
reſcrip.An autem,⁊ quando reſcriptum ſubreptitium ſit ipſo iure
nullum,an vero ſit annullandum,vide Fel.in c.ad audientiam el ij.
in ver.item ad lites.extra de reſcr.Item quod neceſſe ſit exprimere
quare,quomodo, quid, ⁊ qualiter ſit actum nec ſufficit ſimpliciter
dicere ꝙ ſit factum,vide Feli.in c.dilectus.el ij.de reſcri. Pro quo
facit quod.ſ.ſcripſi in prin.ſecundum Ro.in d.l.conſi.cccxxvj.Ro.
tamen ꝙ vbi plures cauſe exprimūtur in reſcripto,vel rationes nō
eſt neceſſe omnes probare,ſed ſatis eſt probare vnam que ſit ſuffi-
ciens ad impetrationem,vide Fel.in c.ij.ver.copula.extra de reſcr.
Ro.in conſil.cccix. Item an,⁊ quando ſubreptio in parte,vitiet in
totum,vide Fel.in c.ſedes apoſtolica,in ver.ſubreptio,⁊ in c.ſuper
literis,extra de reſcr.vbi ponit latiſſime que ſunt illa que vitiāt re-
ſcriptum,vide Fel.in c.conſtitutus extra de reſcri.in prin. Item an
de literis renūciatis ſit facienda mentio in reſcripto,vide Fel.in c.
ad audientiā in prin.el ij.extra de reſcr.Quid autem in beneficiali-
bus an ſit exprimēdum ad euitandum ſubreptionē, vide latiſſime
Feli.in c.in noſtra,extra de reſcr.vbi ponit corrolaria.Uide etiā in
d.c.ad audientiā.el ij.de reſcri.per eum. Quid autē de impetrante
beneficiū,qui dicit ſe dotaſſe,⁊ nō eſt verū:vide Feli.in c.ſi.extra de
preſum.Quid de impetrante,⁊ narrante ꝙ non excedit certā ſum-
mam ⁊ ſic falſum,an vitiet reſcriptū.Item ꝙ omiſſio cuiuſqꝫ mini-
mi vitiet reſcriptum exorbitans a iure communi,vide Alex.conſi.
cclxviij. Nūquid autē ſit neceſſe facere mētionē de poſſeſſione eui-
denter iniuſta:vide Pan.poſt gl.in c.in veſtris de cōceſ.preb.vide
Ro.conſil.ccccxcix. Item ꝙ reddatur ſubreptitiū ſi pars non fecit
mentionem de termino dato ad probandum id quod petit, vide
Rom.conſi.clxxvj.ad fin. Item quod neceſſe ſit facere mentionem
de appellatione interpoſita,vel de litis pendentia,vide Ro.conſi.
cccxxx.in prin.Item an ſit fienda mētio de qualitate beneficij,vide
Ro.conſi.ccclxij.⁊ cōſi.ccclxxxiij.Nunquid autem ſi faciat aliquod
factum impetratum per procuratorem habētem ſpeciale manda-
tum,inducatur per hoc reſcriptum ſubreptitium, vide Ro.conſil.
ccccclxxxj.Item an ſit fienda mentio de actu nullo vel elidibili,vide
Fely.de quo.j.vide Rom.conſi.cccclxxxiij.Jaſ.late in l.j.huius tit.
Itē de primo reſcripto ſeu literis ſubreptitijs,non eſt opus facere
mētionem,vide Abb.in c.oblate.extra de appel.⁊ Mod.ibi.Item
quid ſi reſcriptum contineat plura capitula, ⁊ fieret obreptitium
quo ad quedam, an in alijs ſit etiam nullum, vide hic Mod.poſt
Jo.Fab.Et Feli.de quo ſ.⁊ nouiſſimos in l.de pupillo.§.ſi plurib.
de ope.noui.nunc. Item no.quod ſubreptio vitiat,etiam ſi ſuppli-
cans ignoranter tacuerit illud quod ſubreptionem inducit,vide,⁊
declara vt per Abb.in c.ſuper literis.⁊ in c.cōſtitutus.in ij.vol.ex-
tra de reſcript.Et vtrobiqꝫ per Fel.⁊ alios. Item adde in materia
quod ſubreptitium reſcriptū non tenet,etiam ſi ille qui impetrauit
ſit ſanctus,ita quod non ſit veriſimile ꝙ ipſe malitioſe egiſſet. Ita
Bal.in c.j.in ſi.extra vt lite pendente. Jaſ.in l.qui iuriſdictio.in iij.
fallen.de iuriſdict.omnium iud.⁊ in l.ſed ſi hac.§.patronum.el ij.in
ij.notabi.ff.de in ius vo.⁊ in iſta.l.preſcriptione in ſi. Item in mate-
ria adde quod dicit Bal.hic in impetrante gratiam, vel remiſſio-
nem ſeu compoſitionem pro aliquo delicto nō expreſſis omnibus
facti qualitatibus, quod ſit nulla,de quo vide Jaſo.hic ⁊ ſimiliter
non expreſſo primo delicto, de quo etiam habuit gratiam. Feli.in
c.poſtulaſti ad ſi.extra de reſcrip.Item quod de actu nullo non ſit
neceſſario fienda mentio,vide late Feli.in ca.ex tenore.extra de re-
ſcrip.Jaſ.in l.cauſas in ſi.C.de tranſac.⁊ alia,de quibus ſupra.Itē
quid ſit ſubreptio,⁊ quid obreptio,vide Innoc.in c.cum dilecta.⁊
Abb.ibi de reſcriptis.Uide Barba.conſi.lv.in prin.in iiij.vol.Itē
ſi cauſe expreſſe ſint falſe,ita quod reddatur conceſſio ſubreptitia
an ſubſtineri poſſit ſi ſit dictum in cōceſſione, ⁊ ex alijs cauſis ani-
mum noſtrum mouentibus,vide Barb.conſi.xxxiij.vol.iij.
b P. PAV. P. ¶Pertinet.Et ſic mēdacium reſpiciens merita cau-
ſe non vitiat,vide Comen.conſi.cij.in princ.
c ALEX. ¶Ueritate nitantur.Habes Bald.hic contra.
d ALEX. ¶Item opponi. Ad iſtam lect.⁊c. ad l.ſi quis obrepſe-
rit.Uide Bald.hic ⁊ in l.⁊ ſi legibus.j.eod.
e ALEX.¶L.proxima.Sed reſtat reſpōdere ad tex.hic,qui dicit,
quod videtur mendacium cōprehendere ſecundum diffintionem
eius,vt no.glo.in l.de etate.§.qui tacuit.de interrog.actio.Sed dic
quod mendaciū poteſt dupliciter ſumi.ſtricte pro eo quod dolum

continet,vt in contrario. Item large pro eo quod non eſt verum.

f ALEX. ¶ Effectum. Sed an habens reſcriptũ cogatur illud repreſentare iudici,dic quod non,vt no.in c.ex conqueſtione.de reſti. ſpol.⁊ ibi per Ioan.And.in nouel.⁊ per Bald.in l.poſtquam,j.de tranſac.vbi dixerunt quod per ſolam impetrationem reſcripti non queritur ius aduerſario,niſi fuerit productum in iudicio. Fallit in impetratione iuris iniqui.l.iij.in princ.ibi,licet vſus non ſit.ff.quod quiſq; iuris.⁊ quod ibi per Mod. Et ad predicta facit gloſſ.in cle. conſtitutionem.de electio.⁊ vide Bald.in l.j.§.vt lit.penden.

* CLAV. DE SEISS. ¶ Impetratum per obreptionem. Imo plus dicit Panor.in c.cum inter dilectos.de fid.inſtru.q; quando petitur a principe confirmatio actus nulli,vel ſimulati,hoc nõ expreſſo,licet dicat princeps confirmans actum,ſi quis eſt alius de nouo,confirmamus.vel dicat,ſupplentes de plenitudine poteſtatis omnes defectus tam iuris,quam facti:quod his non obſtantibus confirmatio nihil valebit propter ſubreptionem.

g ALEX. ¶ Tribuat iuriſdictionem.Et hoc tenet Ioan.de Lign. ⁊ Imol.in d.c.ſuper literis,licet domi.Anto.videatur tenere contrarium, ſecundum Imol. Adde quod Bal.in l.que ex relationibus.in princip.§.de legibus.videtur tenere quod reſcriptum obreptitium ſit ipſo iure nullum,⁊ tenet Bal.in l.fin.infra,ſentent.reſcindi non poſſe.

* CLAVD. DE SEISS. ¶ Iuriſdictionem tribuit. Limita hoc vt per Bal.in l.j.§.de colluſ.detegen.per Ro.cõſi.cccxxx.incl.circa primum propoſite conſultationis articulum.nu.2.3.⁊ 4.

h ALEX. ¶ Omnino falſum. Utrum reſcriptum omnino falſum tribuat iuriſdictio. Innoc.tenet quod non in d.c.ſuper literis.facit quod not.de exceptio.c.cum venerabilis.⁊ de prob.c.licet cauſam. ipſe tamen Innoc.tenuit contrarium in ca.ij.de dila.⁊ videtur tenere hic Bartol.⁊ tenent communiter Legiſte,⁊ iſtud etiam tenet do.Floren.in d.c.ſuper literis.reprobat Imol.ibi.ſed domi.Anto. in d.c.ſuper literis tenet primam opin.ſequendo Innoc.⁊ reſpondet ad omnia obiecta,⁊ videtur velle hic Bald.ſed opinio Bald. ⁊ ſequacium videtur verior,⁊ quãdo decretum per ſubreptionem ſit nullum,vide Bald.in l.j.C.de fideiuſſ.minor.⁊ in l.§.eod.⁊ Petr. de Anchara.in c.ſuper literis.de reſcriptis.qui tenet quod teneat ſed venit reſcindendum,⁊ idem Innoc.⁊ Anton.de Butr.in c,vemens.de fil.preſbyt.⁊ per Bald.hic.

i ALEX. ¶ Non in iſto territorio. An iudex poſſit contra non ſuppoſitum cognoſcere ſi cõtempſerit,vel deliquerit in territorio. De quo etiam per Bart.in l.ij.ſi quis in ius voc.non ierit.addo gl.in l. de iure.ff.ad munic:pa. Adde quod no.in c.ſciſcitatus de reſcript. ⁊ in c.preterea.de dila.⁊ in c ſuper literis.⁊ vide d.Ant.in c.ſi clericus laicum.de foro competen.⁊ ibi per Imol.⁊ alleg.Bar.contrarium in l.ij.ff.ſi quis in ius voc.non ierit. ⁊ illud quod tenet ibi, eſt falſum, ſecundum do.Anto.⁊ Imol.in d.ca.ſuper literis,⁊ contra ipſum videtur velle Innoc.in c.Roman.in §.contrahentes.⁊ vide quod habetur per Guid.de Suza.in l.raptores.in verſic.preſcriptione.C.de epiſc.⁊ cleri. Adde Bal.in l.ſi quis ex aliena.ff.de iud. ⁊ per Ioan.Cal.in repet.ca.de illis in iiij.q.de rapt.⁊ per Petr.de Anch.in repe.c.poſtulaſti.de foro competen.in j.q.⁊ vide omnino Alexan.in d.l.ij.ſi quis in ius voc.non ierit.

k AND. BARB. ¶ Mihi videtur. Pro iſta queſtione vide do. Anto.in c.ſi clericus laicum.de foro competen.allegauit Bartol. contrarium ſibi in l.ij.ff.ſi quis in ius voc.non ierit.⁊ vide Moder. in preall.c.ſi clericus laicum,⁊ ibi d.Abb.⁊ vide que dixi in d.c.ſi clericus laicum.vide Ludo. Roma.in cõſi.ccvj.vbi loquitur ſingulariter ſi ſufficit ſola allegatio.an ſit neceſſaria probatio? ¶ Adde tu circa iſta dicta Bart.hic do.Maria.Soci.in ca.dilectus.de foro competen.artic.ij.q.ix.⁊ eundem in c.ſi clericus laicum.verſic. circa x.principalem articulum.

l ALEX. ¶ Debet probare. Opponens exceptionem contra reſcriptum illum debet probare. Hoc limitat Innoc.in ca.ſuper literis.de reſcript.in gloſſ.in verſicu.forſan.niſi reſcriptum eſſet ſuſpectum,⁊ vide Cyn.hic.

m ALEX. ¶ Non poteſt probari. Iſtud ſequitur Iacob.Butr.vt refert Bart. Sed aduerte quia Innoc.in c.Roma.§.contrahentes.de foro compet.in vj.⁊ Ioan.And.in c.j.de lit.cont.⁊ doc.in d. c.ſuper literis.videntur tenere contrariũ expreſſe,⁊ ibi vide plene.

n ALEX. ¶ Aduerſario ſciente. Sed Imo.in d.c.ſuper literis.videtur concludere finaliter in hac queſtione,quod etiã contra ſcientem,qui vere eſt in poſſeſſione,quo ad alia,vtitur ſua quaſi poſſeſſione,⁊ prefertur in illa. Pro hoc facit quod not. Innoc.in ca.olim el ij.de reſtit.ſpol.vnde tunc potius dicitur in ſua poſſeſſione turbari,ſecus forte ſi illa vteretur quo ad illa,nec contraheret quantum in eo eſſet,quia tunc forte procederet opin.Bart.⁊ Innoc.in c.ſuper literis, antequam predicte opiniones per ea que habẽtur in d.c.olim.cum dilectus.not.in l.j.⁊ ij.C.de ſer. Ita videtur tenere Imo.in d.c.ſuper literis. Item ad hoc no.per Bar.adde quod idẽ no.in l.j.de procur.ad fin.⁊ ad predicta concordare videtur Inno. in c.cum dilectus.de offic.archi.

o ALEX. ¶ Mentiri de iure. Et not.quod iſtam gl.pro ſing.alle. Angel.⁊ Imol.in l.ij.ff.de re iudi.ad hoc videlicet,quia licet iudex non poſſit alterare tempus appellandi,vt per Bart.⁊ do.in d.l.ij. tamen per ſtatutum,⁊ cõſuetudinem poteſt illud tempus alterari. gloſſ.eſt hic ſecundum eos. Nec mirandum eſt ſecundum Imol. ibi,quia ſtatutũ ⁊ conſuetudo poteſt detrahere diſpoſitioni legis, vt l.omnes populi.ff.de iuſt.⁊ iur.⁊ l.de quibus.ff.de legibus.

p ALEX. ¶ Tacendo. Et vide quod habetur in l. Paulus.ff.de fal.⁊ ideo allegatur in regula culpa.de regul.iur.in vj.nunquid videns committere homicidium, ⁊ prohibere potens ſi non prohibeat,teneatur de homicidio de quo per Angel.in l.j.§.ſi reus.⁊ l.ſi actoris.de eo per quem factum eſt.⁊ Bart.in l.metum.facit quod no.in c.ſicut dignum.de homicid. Sed quid in teſte,qui veritatem vult celare? Dic quod non punitur de falſo.c.j.in prin.ſi de inueſti. inter do.⁊ vaſal.oriatur. Et ibi ſubdit. Bald.hoc eſſe verũ,niſi premiſſo iuramento veritatem celet. Et adde quod not.in gloſſ.in l. Lucius.de infami.que vult, quod reprobetur dictum teſtis,quod plene non narrat factum.⁊ dic reprobetur, id eſt non approbatur. facit de accu.c.cum dilecti.vbi iurans dicere veritatem,tenetur dicere verum,⁊ plene. Item de eo quod dixi §.quando poſſit iuuare illum qui occiditur,vide Bal.in auth.ſed nouo iure.C.de ſer.fugi. Adde quod doc.⁊ maxime Imol.in d.c.ſuper literis.de reſcript.in no.huius litere,vbi probatur paria eſſe, dicere falſum ⁊ tacere verum. Dic quod illud facit ſecundum Iacob.Butr.quod teſtis incurrat penam falſi ſi taceat veritatem,vt eſt text.in c.j.extra de fal. ⁊ dicit domi.Anton.hoc verum,quando iurauit plenam ⁊ meram veritatem dicere. Secus ſi iuraret ſe libere ad interrogationes reſpondere,per tex.quem dicit valde no.in c.cum dilecti.el j.extra de accu. Sed certe ille text.ſecundum Imol.loquitur in inquiſitore, non autem in teſte, qui debet dicere veritatem pro vtraque parte, iuxta not.in c.fraternitatis.in gloſſ.fin.de teſt.⁊ in authen.ſi iudex. §.de epiſc.⁊ cler.per Bart.in l.ſi duo patroni.§.idem Iulianus.de iureiuran. Qui indiſtincte tenet quod incurrat penã falſi,per preallegatum c.j.ſecundum Imol. Et quando dicatur dicere plenam veritatem,⁊ quando meram veritatem,vide gloſſ.not.in c.cum dilectus.in verbo,plenam,⁊ in verbo merã. Et adde Bald.in l.preſbyteros.hic allegata,⁊ quod etiã ipſe not.in l.data opera. Et iſtis adde Bald.in l.nullum.C.de teſti.vbi vult, quod ſi teſtis tacet veritatem,punitur criminaliter,⁊ ciuiliter,ad intereſſe.

P. PAV. P. ¶ Vide Feli.in c.j.extra de teſtib.cogend.

LEX III.

Puniri. Iſta lex poteſt habere duplicem intellectum. Uno modo, quod opponatur de falſitate eorum que ſunt narrata principi. Alio modo quod intelligatur de falſitate reſcripti, quaſi princeps nunquam ſciuerit, nec vnquam emendauerit de cancellaria principis,vt dixi §.⁊c.

LEX IIII.

1 ☞ Executione mandata videtur eſſe mandata cognitio.
2 Princeps poteſt delegare executionem.

Et ſi non cognitio. Hec eſt notabilis lex, ex qua
1 nota quod ei,cui mandatur executio | videtur mandari cognitio.⁊ debet cognoſcere ſecundum veritatem precum. ¶ Oppo.j.l.proxi. Sol.vt dixi in l.preſcriptione. ¶ Oppon, quod executio non poſſit mandari,vt l.iubere cauere.de iuriſdict.
2 om.iud. Sol.hic | Princeps delegat,non alius. Alij dicunt,quod hic demandet cognitionem,non executionẽ.quod eſt contra iſtum tex. Alij dicunt quod hec demandauit primum decretum,non autem ſecũdum. Sed certe nec executio primi decreti poteſt demandari,vt l.iiij.§.duas.ff.de dam.infec. Tene ergo primum,quod hic Princeps demandauit. ¶ Oppon,j.de exceptio.rei iudica.l.ſi vt proponis.vbi dicitur, quod executor nullam cognitionem habet. Sol.hec eſt vera,ibi loquitur quando committitur alicui executio alicuius ſententie,hic loquitur quando committitur executio alicuius facti, cum nulla preceſſerit ſententia. Unde cum ad executionem non poſſit perueniri, niſi precedente cognitione,vt l.j.j.de excep.rei iud.mandando executionem videtur committere cognitionem. Et propter hoc non placent quedã gloſſelle,que ſunt hic, que dicunt quod fuit dictum Principi quod erat lata ſententia,⁊ tunc cognitio non videtur demandata. De hac materia dixi plenius in l.a diuo Pio.in princ.de re iud. Sl.tractat illam materiam extra de offic.deleg.c.paſtoralis.in gl.ad intelligentiam ⁊c.

LEX V.

1 ☞ Priuilegium mendacio impetratum,nullum eſt.

Et ſi legibus. Iſta lex proprie loquitur
a in priuileg.[a] ¶ Oppon.
1 quod debeat valere reſcriptum,non obſtantibus falſis allegationib.vt l.proxi.⁊ l.preſcriptione. Sl.non ſoluit.

Dic,ſup

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Hic, ſupra loquitur in reſcriptis, que conceduntur ad iuris cōmu-
* nis obſeruantiam, ⁊ ideo veritas eorum, *que narrantur non fuit
cauſa reſcripti, ſed ſufficit eſſe dubium, hic vero in priuilegio, ⁊ cā
narrate ſunt proxima cauſa ⁊ finalis priuilegij, ideo ſi reperitur
mendacium, non valet priuilegium. Hic non ſunt alia.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Loquitur in priuileg. Vide Bald. in l. preſcriptione. ſupra eodem.

* ALEX. ¶ Veritas eorum. Quod dicatur reſcriptum obrepti-
tium, ⁊ ſubreptitium vltra hic not. per Bald. vide quod habetur
in l. ſi quis obrepſerit. ff. de falſ. ⁊ quod no. Bal. in l. iij. de epiſc. au-
dien. Et quid ſi non fiat mentio de primo proceſſu. vide ſin. Bald.
in l. ſi. j. de relat. ⁊ adde ꝙ vbi eſt denegata petitio alicuius rei eius
reſcriptum impetratum preſumitur ſubreptitium. ⁊ vide not. in l.
preſcriptione. ſ. eo. Et differentiam inter obreptitium, ⁊ ſubrepti-
tium. vide per glo. ⁊ Inn. in c. cum dilecta. de reſcript. ⁊ Bal. in d. l.
preſcriptione. ſ. eodem.

LEX VI.

1 Princeps quando poſſit contra ius diuinum reſcribere.
2 Princeps quando poſſit mihi auferre dominium rei mee.
3 Princeps quando poſſit reſcribere contra ius ciuile.
4 Clauſula (Non obſtante) quod requiratur quando Princeps re-
ſcribit contra legem.
5 Clauſula (Non obſtante) quomodo ponatur quando reſcribitur
contra legem.

a OMnes. Cuiuſcunq;. [a] Breuiter dicit, reſcripta
contra ius, vel contra publicam vtili-
tatem, non ſunt ſeruanda. hoc dicit. ¶ Hic habetis
vnam gloſſam, que ponitur de verbo ad verbum in l. j.
de conſtitut. princip. gloſſ. iſta aliquantulum eſt infraſcata. Ratio
eſt, quia in iure noſtro ſunt quedam diuerſa, nā Princeps alicui ali-
quid concedit quandoq; ius commune condendo, quandoq; iu-
riſdictionem exercendo, quandoque concedit reſcriptum, qđ eſt
ad iuris communis obſeruantiam quandoque concedit benefi-
cium, vt ſi concedit domino caſtrum, vel feudum, quandoque con
cedit priuilegium contra ius commune. Iſta ſunt ſeparata, ⁊ iura
iſtis vocabulis abutuntur. Et glo. hic poſita tractans, vtrū Prin
cipis reſcripta, contra ius valeāt promiſcue tractat de reſcriptis,
quandoque de priuilegijs, quandoque de leg. ⁊ doct. hic non exa
minant text. ¶ Quero ergo primo, vtrum Princeps poſſit re-
1 ſcribere contra ius diuinum. † Dic vt in gloſſ. quam vide [b]. ¶ Se-
b cundo quero, vtrum Imperator poſſit reſcribere contra ius hu-
manum? Et vide gloſſ. ſi vero. ⁊c. Vidiſtis illud quod dixit gloſſ.
2 Tu dicas ſic. † Circa hoc an Princeps poſſit mihi auferre domi-
nium rei mee, Dic aut vult mihi auferre dominium, ius commune
condendo, ⁊ poteſt, vt in toto titulo. ff. de bon. damna. ⁊c. ⁊ in auth.
inceſtas. j. de inceſt. nupti. ff. de public. l. commiſſa. Aut vult mihi
auferre iuriſdictionem exercendo, ⁊ poteſt, vt l. fin. j. de iure do. im-
petran. Aut vult mihi auferre priuilegium alteri concedendo, ⁊
c tunc aut in hoc vertitur publica vtilitas [c] ⁊ poteſt, vt l. item ſi ver-
beratum. §. j. ff. de rei vendi. ⁊ de euic. l. Lucius. Aut non vertitur
publica vtilitas, ſed ſola eius voluntas, tunc regulariter non po-
teſt, ⁊ ita loquitur hec gloſſ. ⁊ gloſſ. in l. quoties de preci. Imperat.
* offeren. Fallit ratione iuris *, quod haberet in parte rei C. de ven-
dit. reſ. fiſca. cum priuato. l. j. lib. x. Fallit ratione poſſeſſionis, quam
haberet de re mea vt l. fin. j. de quadrien. preſcriptione. Dominus
Iacob. Butri. dicebat ſimpliciter, quod princeps poteſt auferre
mihi dominiū rei mee ſine aliqua cauſa. Nam eius poteſtas, ⁊ po-
teſtas iſtarum legum, que hoc prohibent procedit a pari poten-
tia, ergo ſicut poteſt iſtas leges tollere, ergo eodem modo poſſit
d dare alteri dominium rei mee [d], ſine cauſa. Quod puto nō eſſe ve-
e rum [e], nam princeps non poteſt facere vnam legem, que contine-
ret vnum inhoneſtum vel iniuſtum? Nam eſt contra ſubſtantiam
legis? Nam lex eſt ſanctio ſancta iubens honeſta, ⁊ prohibēs con-
traria, vt l. ij. ff. de legibus. Eodem modo ſi vellet auferre mihi do-
minium rei mee, iniuſte, nō poſſet, quia princeps habet iuriſdictio-
nem a Deo, vt in auth. quomodo oport. epiſc. in prin. Sed Deus
dedit ei iuriſdictionem peccandi, nec auferendi alienum indebite,
ergo, ⁊c. ¶ Tertio quero, an Princeps poſſit reſcribere cōtra ius
3 ciuile. † Hic quicquid dicat gloſſ. aduerte. Aut Princeps vult re-
ſcribere contra ius commune legem condendo, ⁊ poteſt vt l. non
eſt nouum. ff. de legi. ſ. de Iuſti. Codice confirman. l. j. in fi. Aut pri-
uilegium alteri concedendo, ⁊ tunc ſi priuilegium ledit alium mo-
dice, poteſt concedere. Si ledit alium immodice, non poteſt conce-
f dere [f], vt l. quoties ſ. de preci. Imperat. offer. ſi neminem ledit, ⁊
tunc poteſt concedere. vt l. reſcripta. de precibus. Imperato. offer.
Si ledit rem publicam non poteſt cōcedere, vt hic. Si vero queris
iure reſcriptis, que conceduntur ad iuris communis obſeruantiam,
⁊ tunc hec eſt materia legis preſcriptione, quam ibi dixi, ⁊ modo
4 vide gloſſ. ¶ † Quero quid ſi Imperator reſcribit contra legem,
g ſed dicit quod non valeat lege non obſtante, an hoc requiratur [g]
Gloſſ. quod ſic. Alij dicunt quod non requiratur quod hoc dica-
tur, ſed ſufficit quod ſciat ſe reſcribere contra legē. allegant. l. idem
Vlpianus. in fi. ff. de excut. tutorum. Sed illa lex loquitur in reſcri-
pto, ſeu beneficio, non priuilegio, ⁊ ſic non facit ad propoſitum.
Cōmuniter teneamus quod debeat inſeri illa clauſula per l. ſi quis
in principio teſtamenti. de lega. iij. Sed de hoc eſt dubium an de-
beat dici, non obſtante tali lege nominatim, an ſufficiat quod dica-
tur lege aliqua non obſtante ſeu non obſtante aliquo caſu gloſſ. in
authen. hoc inter liberos. j. de teſta. videtur velle quod fiat mentio
ſpecialis. Hoc etiam videtur velle tex. in ſimili vbi gloſſ. tangit in l.
ſi quis in principio teſtamenti. ff. de lega. iij. ⁊ ideo puto quod non
ſufficeret ſi diceret aliquo non obſtante, vel aliqua lege nō obſtan-
h te, quia iſtud eſt generaliter loqui [h]. Item puto, quod non requi-
ratur quod dicatur non obſtante tali lege, nominando eam, quia
5 iſtud eſſet loqui ſingulariter ſeu indiuidue, ſed ſufficit † quod dica-
tur non obſtante aliqua lege, que in contrarium loqueretur. Iſtud
enim eſt ſpecialiter loqui. Ita debet intelligi hec materia, ⁊c.

ADDITIONES.

a P. PAV. P. ¶ Omnes cuiuſcunque. Circa materiam huius legis
in qua tractatur de clauſula, non obſtante, vide omnino Feli. in c.
nonnulli. extra de reſcript. vbi tangit materiam iſtam, ⁊ an ⁊ quan-
do requiratur ſpecialis, ⁊ an ſufficiat generalis, ⁊ de effectu eius.
De clauſula autē derogatoria, vide que ſcripſi in l. ſi quis in prin-
cipio teſtamenti. de lega. iij. Quod autem in dubio, quod non pre-
ſumatur princeps velle vti plenitudine poteſtatis, nec clauſula, nō
obſtante ſed iure communi, vide Iaſ. late in l. quanquam. de teſta.
milit. Limita vt per Alexand. in l. centurio. de vulga. ⁊ pupil. An
autem princeps tollere poſſit defenſionem ⁊ quam vide Feli. in c.
ex parte. el ij. de offic. delega. de quo habes ad Bartol. in l. vt vim.
ff. de iuſti. ⁊ iure.

b ALEX. ¶ Quam vide. Vtrum Imperator poſſit reſcribere con-
tra ius diuinum, contra ius humanum, ⁊ contra ius ciuile, adde
Bart. late in proemio Digeſtorum, in princip. ⁊ quod not. in l. j. ff.
de conſtit. princip. ⁊ facit quod not. per gloſſ. ⁊ Bartol. in l. venia. j.
de in ius voc. per Innoc. ⁊ Cand. in c. que in eccleſiarum de conſti.
⁊ Bald. poſt glo. ibi in l. reſcripta. ſ. de precibus. Imperat. offeren.
vbi omnino vide, ⁊ in quibus Princeps non poteſt diſpenſare, vi-
de que not. Bald. in l. eam quam. j. de fideicommiſſ. ⁊ ibi an in tali-
bus diſpenſationibus requiratur clauſula non obſtante. Et an ad
bona ex forma ſtatuti applicata heredibus occiſi poſſit ciuitas
reſtituere bannitum, vide per Cyn. ⁊ Bald. in l. Gallus. §. ⁊ quid ſi
tantum. de liberis, ⁊ poſthum. ⁊ Bart. in l. penult. C. de fide inſtru-
men. ⁊ iure haſte fiſca. lib. x. adde vnum quod not. Angel. in l. bene
a zenone. C. de quadri. preſcrip.

c POMA. ¶ Vtilitas. Not. tamen quod princeps cum cauſa po-
teſt tollere ius alterius ſibi ſubditi. Ita Paulus de Caſt. in conſi.
cclxxxj. incipiente, primum dubium. P. PAV. P. ¶ Quod in prin-
cipe preſumatur cauſa, vult Comen. conſil. lxvij. poſt medium. Et
de materia, an ⁊ quando poſſit princeps tollere ius alterius, ⁊ an
preſumatur in eo cauſa, ⁊ multa alia vide ad Bart. in l. item ſi ver-
beratum. ff. de rei vendi. Item quod non poſſit tollere ea que ſunt
iuris gentiū ſine cauſa, ⁊ quod tunc non preſumatur cauſa, ⁊ de-
clarationem vide per Iaſon. in l. quo minus. in iij. notabi. ff. de flu-
min. ⁊ quia de clauſula, non obſtantibus quibuſcunque facienti-
bus in contrarium ſufficiat, ⁊ quedam alia in materia, vide per
Decium conſil. x.

* CLAVD. DE SEISS. ¶ Fallit ratione iuris. Et ſic ex hoc
no. ꝙ ad hoc vt habeat locum l. bene a Zenone. C. de quadrienna.
preſcrip. neceſſe eſt quod princeps poſſideat rem quam alienat.

d ALEX. ¶ Dominium rei mee. Vide Bald. in l. fin. C. ſententiam
reſcindi non poſſe.

e POMA. ¶ Non eſſe verum. Et per hoc ſi Princeps cogat ga-
bellarium ante tempus ſoluere, poteſt, ⁊ ipſe recipi in conſortium
medij temporis. gloſſ. in l. j. j. de condic. ex l. ſecus eſſet ſi ob neceſſi-
tatem publicam hoc faceret, vt ibi per Bald. ⁊ Roſ. in l. in diem.
circa medium, ⁊ circa fin. ff. de condi. inde. vide etiam Barto. ⁊ que
ſcripſi in l. quicunque. C. de fund. patri. lib. xj.

* CLAV. DE SEISS. ¶ Legem condendo. Similem diſtinctio
nem ſcz an princeps reſcribat legem condendo, an particulariter
reſcribendo, facit Inn. in c. quanto. de cōſue. de quo ibi per alios.

f ALEX. ¶ Concedere. Intellige, vt per Bal. in l. reſcripta. ſ. tit. ij.
⁊ quod habetur ſ. eo. tit. in l. ne damnoſa.

g ALEX. ¶ Requiratur. Aliquid tāgo in l. iij. §. quod ſi is. ff. quod
quiſq; iur. vbi vide plene per Ioan. And. in c. j. de exceſ. prela. in vj.
in nouel. ⁊ in c. j. de conſtit. in vj. ⁊ per Archid. xx. q. ij. in ſumma. per
Bart. in extrauag. ad reprimendum. in ver. non obſtante, ⁊ per do-

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ctores in ca.nonnulli.de reſcrip.⁊ per dominum Anto. in c.j. eod.
titu.⁊ in cap.que in eccleſiarum.de conſtitu.per Bald.in l.fina.C.
ſenten.reſcin.non poſſ.⁊ in l.eam quam.de fideicommiſ.⁊ in prelu/
dijs feudorum.⁊ in cap.j.§.naturales.in prin.ſi de feu.fue.contro/
uer.⁊ Imo.in l.fin.ff.a quibus appel.non licet,⁊ in l.quidam con/
ſulebant.de re iudica. Et videtur magis communis concluſio,qđ
aut fit commiſſio in alterius grande preiudicium,⁊ non ſufficit ex
certa ſcientia,ſine clauſula,non obſtante propter derogationem
talium reſcriptorum, quam facit in d.l.quoties.ideo oportet per
clauſulam,non obſtante qđ deroget illi legi.argu.l.ſi quis in prin/
cipio teſtamenti.de lega.iij. Aut non tractatur de preiudicio alte/
rius,⁊ tunc ſufficit certa ſcientia.l.Barbarius.de offi.preto.⁊ d.l.
quidam conſulebant. Aut de modico preiudicio tractatur,⁊ tunc
etiam ſufficit certa ſcientia.l.idem Ulpianus.in fi.de excu.tut.⁊ d.
l.quoties.§.de precib.Impe.offe.licet Pau.de ca.in l.iij.§.ſi is pro
quo,quod quiſque iur.dixerit ſimpliciter ſufficere clauſulā ex cer/
ta ſcientia.per d.l.j.idem Ulpianus.

h ALEX. ¶ Generaliter loqui. Uide Spec.in tit.de inſtr.edi.§.nūc
autem videndū reſtat.in verſi.ſcias quod ſi in priuilegio,⁊c. Uide
Alex.in l.quanquam.j.de teſtamen.mili.in l.centurio.ff.de vulg.⁊
pup.ſubſti.vbi ponit de clauſula non obſtante,⁊ de clauſula,ex cer
ta ſcientia,⁊ ibi refert vnum nota.dictum Paul.de ca.in materia.
Et de iſta clauſula,non obſtante,vide per Bar.in extrauag.ad re
primendum.in ver.non obſtantibus.per Bal.in titu.de pace con
ſtan.in ver.ſi,quis autem.per Bald.j.de appella.l.eos,⁊ gl.in cle/
men.⁊ ſi principalis.de reſcrip.in c.ſtatutum.in verbo, literarum.
de reſcrip.in vj.Bartol.in l.ſciendum.ff.qui ſatiſdare cogan.⁊ ibi
omnino vide Bald.in l.fi.j.ſenten.reſcin.non poſ.⁊ late per Mo/
dernos in l.ſi conſtat.ff.de app.⁊ adde quod vbi plura ſunt obſtā/
tia,nō ſufficit generalis clauſula,nō obſtāte,ſed debet de ſingulis
defectibus fieri mētio,ſm Bal.in l.j.j.de fur.⁊ dicit Bal.in auth.
nauigia.j.de furt. ¶ Not.quod in conſtitutione Principis ſufficit
generalis clauſula,non obſtante in contrarium. Et an reſcriptis
debeat dici,non obſtante lege in contrarium,vide Bal.in authē.
quas actiones.C.de ſacroſan.eccle. Sed quid ſi lex diceret, quod
poſſit Princeps diſpenſare,vide Bar.in l.omnes.C.de aque du/
ctu.lib.xj.⁊ vide quod no.Imo.in l.iij.C.de teſtamen.⁊ hanc deci/
ſionem Bar.limitat domi.Ant.in c.que in eccleſiarum.de conſti/
tu.dicens,quod verum eſt dictum Bar.quod ſufficit clauſula ge
neralis non obſtante aliqua lege in contrariū faciente,nec requiri
tur ſingularis. Tamen illud eſt verum,niſi forma legis illud indu
ceret,vt quia dicat, non valeret reſcriptum, niſi faciat mentionem
de illa lege,vt in caſu c.nonnulli.de reſcri.nam tunc requiritur etiā
ſingularis. Et de materia remittit Ioan.de Imol.in d.c.que in ec/
cleſiarum.ad dictum per ſe in c.j.de exceſ.prela.in vj.que text.vide
per Imol.late poſt alios,in c.nonnulli.de reſcr.vbi refert Bal.hic
poſt Barto.eos inter ſe variaſſe.⁊ ibi vide per eum de concordan.
vnum dicit notabile Bal.in c.j.§.naturalis.ſi de feu.fue.cōtrouer.
quod quādo gratia Principis non eſt gratia communis,vt quan
do legitimat aliquem de feu.contra.d.§.naturalis.licet hoc facere
poſſit,vt ibi eſt gl.tamen requiritur exuberans ſolennitas,vt dica
tur non obſtante §.naturalis. Sed vbi eſt gratia communis,tunc
ſufficit clauſula non obſtante aliqua lege,vt no.gl.in l.femine.ff.de
i reg.iur. Adde quod Bal.de pac.Conſtan.in ver.libellari,in verbo
non obſtante.dicit per illum tex.quod quādo imperator concedit
alicui aliquod reſcriptum quod ſit contra legem aliquam,debet
ſpecificando dicere,non obſtante tali lege: alias videtur quando
non valeat,arg.l.ſi quis in principio teſtamenti.ff.de leg.iij.⁊ l.nā
ita diuus.ff.de adopt. Sed ſi reſcriberet contra reſcriptum ſuffice
ret dicere, non obſtante aliquo reſcripto, quia facilius tolluntur
iura poſitiua,ſeu priuilegia,quam iura communia, vt in auth. de
non alie.aut permu.§.illud.vbi poſtea ſubdit etiam ipſe Bal.hec
formalia verba. Sed quid ſi ita dicat Imperator,concedo tibi pri
uilegium,non obſtante lege,⁊ non obſtātibus legibus illis dicen/
tibus generale dictum nō valere, niſi in caſibus ſpecialiter nume/
ratis,ſicut eſt in l.ſed ⁊ ſi quis.§. queſitum.ff. ſi quis can.⁊ C.ad
Uellei.l.iubemus. Reſpondeo,credo quod teneat,arg.l.ſi quis in
principio teſtamenti.de lega.iij.⁊ §.pen.in auth.hoc inter liberos.
C.de teſta.⁊ j.de iure codicillorum.l.diuus.§.licet.⁊ de hac clauſu
la vide omnino que dixi poſt Bal.in auth.ex complexu.C.de in/
ce.nup.⁊ adde Io.And.in titu.de leg.§.ſupereſt videre,verſic.ſed
illud obtinet, vbi dicit quod materia iſta eſt adeo dubia quod lis
adhuc ſub iudice pendet. Et vide in l.cauſas.j.de tranſac.⁊ no.in
l.j.§.de legibus.⁊ Bald.in l.reſcripta,⁊ in l.quoties. de precibus
Impe.offe.⁊ Bald.in l.omnes.j.de preſcrip.xxx.ann.per do.Ant.
in c.j.de reſcrip.⁊ in c.pen.de capel.mona.⁊ do.Pe.de Ancha.in c.
cum inſtātia.de cenſi.per doc.in c.j.de conſti.in vj.per Imo.in Cle.
dudum.de ſepul.⁊ ibi quotuplex ſit iſta clauſula,⁊ adde quod no.
Bald.in l.non dubium,⁊ in l.humanum.§.de legibus.⁊ Salic.in l.
ſancimus.j.de teſt.Bal.in l.fi.C.ſen.reſcindi non poſ. Unum adde
quod tene menti.quis acceſſit ad Principem narrās in reſcripto,
quod talis gaudet tali priuilegio,⁊ ſtatuto forte contento ſub tali
rubrica ⁊ ſupplicatur, vt ſibi placeat cōmittere cauſam tali iudici
non obſtātibus talibus priuilegijs,vel ſtatuto tali. Princeps re/
ſcribit.talis iudex videat ⁊ iuſtitiā faciat. queritur nunquid dero/
gatum ſit iuribus iſtius,contra quem eſt impetratū , non obſtāte
mentione de ſtatuto,vel priuilegijs? Dic quod nō,vt plene diſpu
tatur per dominos de Rota.deciſione ccclxvj.que incipit,item in
commiſſione, alias, neq; ſi in viſione.alias cccvj.quod nō.quia di
xiſſem contrarium per id quod ſcripſi ſecundum eoſdem in l.ſi fi/
lius.ff.de dolo. Et de hac clauſula, non obſtante,quando habeat
ſuperior neceſſe apponere in actu.vide quod multum not.Bal.in
l.conſulta.C.de teſta.⁊ vide Bal.in auth.hoc inter liberos,⁊ vide
eum dubitare vtrum talis clauſula dicatur tollere conſtitutionem
iuratam. Et dicas quod clauſula generalis,non obſtātibus ſtatu
tis, vel priuilegijs quibuſcunq;, appoſita in priuilegijs,non tollit
conſtitutionem iuratam. Gloſ.eſt ſingularis.c.cum non deceat.de
electione.in vj.ſuper verbo,effectus.in ver.quid ſi talem conſuetu
dinem,⁊ ita no.dicit Angel.in l.j.§.que onerāde.ff.quarum rerum
actio non datur. Et illam glo.allegat pro ſingulari Abb.Siculus
in ca.j.de his que fiūt a maiori parte ca.niſi fieret mentio de iura
mento,ſecūdum eū. Et adde quod nō.in c.quia ſepe.de electione.
in vj.⁊ in c.cum aliquibus.de reſcriptis in vj.⁊ illam gloſ.etiam ſe/
quitur Imol.in c.dilecti.de preb.⁊ not. Ioan.and.in ca.j.de filijs
presby.in nouella,⁊ in rub.de teſta.in priū.in additio.Spec. Idem
in clauſula,non obſtante pacto,vel quibuſcunqe capitulis, quia
non tollit pacta,vel capitula iurata,vel ſententia confirmata.glo.
eſt ſingularis in cle.dudum.§.pen.in gloſ.in ver.pactum.de ſepul.
quod tene menti. Et adde quod in ſimili no.in l.ij.§.lege.ff.de iudi.
⁊ videtur in terminis no.Cy.⁊ ibi dixi poſt Bart.in l.j.ff.de condi.
ob cau. Item adde quod talis clauſula nūquam tollit determina
tionem legis antique,vt in auth.de here.ab inteſta.in glo.col.viij.
⁊ quod dixi poſt Bart.in l.nam ⁊ poſteriores.ff.de legibus. quā
glo.alleg.Bart.in d.l.ſciendum.in princ.poſt glo.ibi,⁊ vide not.in
d.l.ſi quis in principio teſtamenti.⁊ vltra iſta de clauſula,non ob/
ſtante,vide per Pet.de Anch.in repetitione c.ſi propter tua debi
ta,de reſcrip.lib.vj.⁊ Io.And.in c.j.de exceſ.prelato.in vj. Et adde
quod lex Imperatoris poſterioris non intelligitur derogare pri/
uilegijs militum. Gloſſ.eſt ſingularis in lege decurio.C.de ſilent.
quam pro ſingulari ponderat Bald.in capitul.primo in fin.quo
tempore miles.

De diuerſis reſcriptis. Rubr. XXVI.

¶ Continua, vt in gloſſ.

LEX I.

1 ☞ Dicta in prefationibus,in ſequentibus videntur repetita.
2 Beneficium vni collatum,porrigitur ad conſortem.
3 Perſona in his,que ſunt modici preiudicij, intelligitur repetita.

SI libellum. Breuiter dicit, preiudicij
paruitas,⁊ rationis iden/
a titas,facit vt in reſcriptis intelligatur repetita[a] per
ſona, que in interrogatione preceſſit.h.d. ¶ Not.quod
1 que in prefationibus † dicuntur,in ſubſequentibus
repetita intelliguntur,concordātie ſunt in glo. ¶ Item not.quod
2 beneficium † collatum vni,porrigitur ad conſortem. ¶ Cōtra hoc
opp.de minori.l.quod ſi minor.§.ſi ſeruus.de condictio.furti. l.iiij.
vbi dicitur,quod ſi quis interrogatur de duobus,⁊ reſpondet de
vno, de alio idem non videtur reſpondere.ad idem extra de pre/
ſump.c.nonne. Sol. Hic eſt rationis identitas,ibi diuerſitas. Op/
3 pon.perſona nunquam intelligitur repetita, † vt l.ſi ita ſtipulatus.
§.Chriſogonus.ff.de ver.oblig. Sol.hic tractatur de modico pre/
iudicio,quia conceditur reſcriptum ad iuris communis obſeruan/
tiam,ibi tractatur de magno preiudicio.

ADDITIO.

a ¶ Repetita. Quia reſcriptum declaratur ſecundum ſupplicatio
nem,vide Comen.conſi.c.poſt princi.per Are.⁊ alios in §.preter/
ea.de inuti.ſtipul. Alexan.conſi.lxxxiij.in j.vol.Iaſ.hic,⁊ in l.Gal
lus.§.idem credendū.de liber.⁊ poſthu. Uide etiam quod conſu/
luit domi.Anto.de But.in conſi.ij.incip.viſis literis.per totum.⁊
in conſi.ſeq.melius in alio caſu,vide Iaſ.in l.cauſas.C.de tranſa/
ctio.Feli.in cap.ſuper literis.verſi.quarta regula.de reſcrip. Uide
Roma.conſi.lxxx.Iaſo.in l.penulti.ff.de iuſtit.⁊ iure. Uide in ma/
teria generaliter Felin.in cap.inter dilectos.extra de fide inſtrum.
Uide Iaſon.in l.Gallus.vbi ſ. Quid autem quando petitum eſt